

„Cseszt Regélő” Térségfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft.
8973, Csesztreg, Petőfi u. 2.

Térségi marketingstratégia, egységes arculati és védjegyprogram kidolgozása és népszerűsítése Dél-Zalában

VÉDJEGYHEZ KAPCSOLT MINŐSÉGI KRITÉRIUMRENDSZER

Készítette: PROMEN Tanácsadó Kft.
Kovács István, Murai Szabolcs
2012

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Tartalom

1. Helyi termék és a védjegy	4
1.1. Termék védjegy kialakításának előkészületei	4
1.2. A védjegyjoltalom megszerzése	4
1.3. A védjegy bejegyzés	5
2. A termékvédjegy üzenete.....	6
3. Dél-zalai termékek és üzenetek	7
4. Alkalmazható szlogenek, javaslatok.....	9
5. A védjegy tulajdonosa, a védjegyjogosult	11
6. A tanúsító védjegy meghatározása az 1997. évi XI. törvényben.....	12
6.1. A tanúsító védjegy jogosultja.....	12
6.2. Szabályzat	12
7. Minőségi kritériumrendszer, pontrendszer kialakításának elvei.....	13
8. A pontrendszer és magyarázata	14
8.1. „Az előállított termék egyedisége”	14
8.2. „Az előállított termék alapanyagának beszerzési forrása”	14
8.3. „A termék előállításának helyi hagyománya”	15
8.4. „A termék beszerzésének, szállításának rugalmassága”	15
8.5. „A termékkör bővítés lehetőségei”	15
8.6. „Az előállító együttműködése a védjegy kialakításban”	15
9. Jogi háttér.....	16
9.1. Értékesítési, szolgáltatási feltételek	16
9.2. A kistermelő, őstermelő által végezhető élelmiszerhez köthető szolgáltatások	18
10. Védjegyről	19
10.1. Védjegyre vonatkozó alapinformációk.....	19
10.2. A védjegyjogosultnak javasolt szervezet bemutatása	19
10.3. A Magyar Termék Tanúsító Védjegy Szabályzat	20
10.4. A védjegyjogosult szervezete, működési szabályai	20
11. Az árujegyzékben szereplő árukra vonatkozó minőségi feltételek	21
12. A minőségstanúsítás szabályai.....	21
12.1. Dél-Zala tanúsító védjegy Tanúsító Védjegy Szabályzat.....	21
13. A védjegyhasználat és a használat ellenőrzésének feltételei.....	22
13.1. A védjegyhasználat alapfeltételei	22
14. Minőségstanúsítás	23
14.1. A minőségi bizonyítvány	23
14.2. A minőségi jel.....	23
15. A minőségbiztosítási rendszerek céljai	23
16. Védjegyrendszerek kapcsolódási pontjai	24
16.1. Pannon Helyi Termék és Dél-Zala védjegy kapcsolódási pontjai	24
16.2. Helyi Termék Védjegy Címke használati szabályzat.	25
16.3. Göcsej Védjegy.....	26
16.4. Hagyományok-Ízek-Régiók.....	26
17. A dél-zalai helyi termék program utóélete, javaslatok 2012 végéig.	27
17.1. A projekt által közvetlenül elért eredmények	27
17.2. Térségi hordozó szervezet kialakítása, feladatai	28
17.3. Cselekvési ütemterv	29

17.4. Cselekvési ütemterv táblázat	31
Mellékletek	32
1. számú melléklet - Nevezési lap - minta	32
2. számú melléklet - Minőségi bizonyítvány - minta	35
3. számú melléklet - díjtáblázat	36
4. számú melléklet - védjegyhasználati szerződés	38
Felhasznált források	42
Hivatkozások	43

1. Helyi termék és a védjegy

Több, kisebb részleteiben eltérő, megfogalmazás kering szakmai körökben a „helyi termék” magyarázatát illetően.

„Általános esetben elmondható, hogy a helyi termék olyan termék, ami helyben készül, nem az ország egyik feléből szállítanak a másikba, nem külföldről importálnak; amit 40-50 km-en belül értékesítenek. Nem tömegáru, hanem helyi specialitás, amely legalább 51%-ban helyi hozzáadott értéket tartalmaz a helyi alapanyag vagy helyi munkaerő tekintetében.”¹

Más megközelítés alapján: „nem nagyüzemi szinten előállított olyan termékek, melyek helyi alapanyag, munkaerő, tudás, illetve innováció felhasználására épülnek, és előállításuk egyértelműen köthető személyhez vagy helyhez.”² Általánosságban elmondható, hogy a védjegyhasználat elnyeréséhez fontos a személyes kapcsolat, a kölcsönös bizalom kialakulása a menedzsment és a termelő között. A minősítési folyamatot helyi termék előállítás, élelmiszeripar, marketing területén jártas szakemberek végzik. A minősítés tárgyát képezheti a termék, a csomagolás, az értékesítési kondíciók, a használati funkció. A védjegyet kiérdemlő termelők hagyományos eljárással készítik termékeiket. Ez egyben azt is jelenti, hogy nagy figyelmet fordítanak a környezeti szempontok betartására.

Helyi termékek vásárlásával csökkenthető a környezeti terhelés a szállítási távolságok minimalizálásával. A csomagolás kisebb szerepet játszik az értékesíthetőségben, ez szintén erősíti a környezettudatosságot. Helyi termékek vásárlásával hozzájárulunk a vidéki gazdaság fejlődéséhez.

1.1. Termék védjegy kialakításának előkészületei

Jelen projektünk keretében termékkatalógus készül, amely minden termékfajtat egyenként bemutat. Ismerteti a termék tulajdonságait, bemutatja az előállítót és az előállítás módját. A termék előállítójának bemutatásával személyesebb kapcsolat alakul ki a vásárló és a termelő között. Azokat a vevőket célozza meg, akik nem a „*mindegy mit, csak olcsó legyen*” – vásárlási elvet követik, hanem tudatos fogyasztók, képesek valós szükségleteik felismerésére, egészség-, érték- és környezettudatosan élnek és fogyasztanak.

A védjeggyel megjelölt termékek előállítása kisipari eszközökkel, korlátozott mennyiségben, egyedi technológiával történik; úgy, hogy közben a termékek magukon hordozzák az adott tájegységre jellemző íz-, illetve formavilágot, díszítőelemeket. Mindezen alapvetések és előkészületek nélkül a védjegyprogram nem tekinthető megalapozottnak.

1.2. A védjegyoltalom megszerzése

A védjegyoltalom lajstromozással jön létre, amelyet a Magyar Szabadalmi Hivatalnál lehet kérni (bejelentés alapján). A Hivatal megvizsgálja a kérelmet, és határoz az oltalom engedélyezéséről, lajstromozásáról, esetleg a kérelem elutasításáról.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a bejelentési kérelmet,

- a bejelentő nevét (cégnevét), tevékenységi körét, címét (székhelyét),
- a megjelölést és adott esetben, ha ábrát is tartalmaz, akkor annak öt példányát,
- az áruk és/vagy szolgáltatások megnevezését, amelyre a lajstromozást kéri,
- a képviselő esetében a képviselő nevét és címét,
- a bejelentő vagy a képviselő aláírását.

1.3. A védjegy bejegyzés

A jogszabályok szerint védjegyoltalomban részesülhet minden grafikailag ábrázolható megjelölés, amely alkalmas arra, hogy valamely árut vagy szolgáltatást megkülönböztessen mások áruitól vagy szolgáltatásaitól. Magyarországon a védjegyoltalom alapvető feltétele a Magyar Szabadalmi Hivatal (MHSZ) által történő nyilvántartásba vétel (lajstromozás).

A védjegyek alapvető funkciói:

- megkülönböztetés,
- eredet jelzése,
- minőségi garancia,
- reklám,
- védőfunkció.

A védjegy törvény a jogosultnak kizárólagos jogot biztosít a használatra, viszont minden kívülállónak tartózkodnia kell a megjelölés jogtalan használatától. A védjegy jog által biztosított hatékony védelmi eszköz a védjegy bitorlási per, amely a védőfunkció bírósági érvényesítésére ad lehetőséget.

A védjegyek fajtáit két alapvető csoportra oszthatjuk, kivitelezési formájuk (1.), illetve az oltalom tartalma (2.) szerint.

1. Kivitelezési forma tekintetében lehetnek szóvédjegyek, ábrás védjegyek, ábrák, betűk, számok, térbeli és csomagolási védjegyek, szín, színösszetétel, hologram, hang.
2. Oltalom tartalma szerint lehetnek áruvédjegyek, szolgáltatási védjegyek, kereskedelmi védjegyek, belföldön jó hírű névvel élvező védjegyek, tanúsító védjegyek, együttes védjegyek, nemzetközi védjegyek, közösségi védjegyek. A védjegyoltalom alá eső áruk és szolgáltatások körét az árujegyzékben fel kell tüntetni. Csak azt a védjegy jogosultat illeti meg a védelem, aki áru, illetve szolgáltatásai tekintetében e kötelezettségének eleget tesz. A védjegy árujegyzékének összeállításánál alapvető szempont, hogy a bejelentés eltérő árukra és szolgáltatásokra vonatkozzék, mint amelyeket az azonos és már védett védjegyek árujegyzéke tartalmaz.”³

A feltétlen kizáró okokat az MSZH vizsgálja.

2. A termékvédjegy üzenete

A Dél-Zala védjegy nem kizárólag „termék” védjegyként használható. A védjegy kritériumrendszere és a hozzá kapcsolódó filozófia lehetővé teszi, hogy a térség népszerűsítésére is alkalmas legyen.

A védjeggyel kapcsolatosan a legfőbb üzenet, hogy azok a termékek, amelyek hozzátartoznak egy adott település, térség, tájegység, régió identitásához, és létrehozásukban a helyi gazdasági rendszer vesz részt, értéket képviselnek. A termelés során létrejövő hozzáadott érték helyi szinten jelenik meg, helyi szinten járul hozzá az egzisztenciák fejlődéséhez. A helyi termékeket jellemzően mikro- és kisvállalkozások termelik, amelyek között jelentős az önfoglalkoztató vállalkozások száma.

A termékek elbírálásánál fontos figyelembe venni, hogy érvényesül-e a hagyomány megőrzése, az eredetiség, a természetesség, a néprajzi hitelesség és a helyi identitás fogalma. A felhasznált anyagoknak helyileg megtermelhetőnek, előállíthatónak kell lenniük. A termelőre és az általa előállított termékre vonatkozóan számon kérhető minőségi kritériumrendszert szükséges megfogalmazni. Ez a kritériumrendszer a minőségi alapja a helyben előállított dél-zalai termékeknek. Átlátható, ellenőrizhető és minőségi eljárásá válik ilyen módon a termék előállítás. Ez a termék-előállítók és a fogyasztók, vásárlók szempontjából is fontos. Ezen túlmenően azt kell „üzenni”, hogy a származási, előállítási hely évszázados hagyományok megőrzésének tanúhelye volt. A mesterfogások kikristályosodtak, már-már automatikussá váltak az idők során. A termékek magukon hordozzák a készítőik igényességét, a tájjelleget, a hagyományokat és azokat a kreatív ötleteket, amelyek minden egyes termék esetében a fenntarthatóságot jelentették, jelentik.

- A termékvédjegy minőségi garancia.
- A termékvédjegy termékhez és a termelőhöz is kötődő fogalom, amely bizalmat kell, hogy építsen a vásárlóban és kezességet vállal, hogy valóban nyomon követhető készáruval találkozunk. Ezáltal a kiépített bizalom fenntarthatóvá teszi a dél-zalai védjegyhez csatlakozókat.
- A termékvédjegy oltalma alatt álló termékekkel szemben, ha bármilyen minőségi kifogás felmerül, akkor a termék nyomon követhetőségének, a védjegykezelő felelősségének tisztázottnak kell lennie.

A kritériumrendszer megfogalmazása és alkalmazása ezért is kikerülhetetlen és precíz eljárást kell, hogy jelentsen.

A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról az 1997. évi XI. törvény rendelkezik. (lásd később: 6.fejezet) A védjegyoltalmi idő fogalma is megjelenik a törvényben, amely azt jelenti, hogy a felállított kritériumrendszernek nem egyszeri alkalommal kell megfelelnie a termék-előállítónak, hanem folyamatos kiváló minőséget kell biztosítania. A védjegy tulajdonosának védjegyoltalmi használatáról is rendelkezik a törvény.⁴

A védjegyoltalom időtartama: a védjegyoltalom a bejelentés napjától számított tíz évig tart. A védjegyoltalom további tíz-tíz éves időtartamra megújítható. Megújítás esetén az újabb oltalmi idő az előző oltalmi idő lejáratát követő nappal kezdődik. A törvény e passzusát a marketing során is lehetőség szerint hangsúlyozni javallott, mint a minőségi elvárás folyamatos és ellenőrzött biztosítását.

3. Dél-zalai termékek és üzenetek

Az alábbiakban röviden bemutatjuk a Dél-Zala védjegy létrehozását célzó folyamat keretében felmért, és a kialakított kritériumrendszer alapján kiválasztott 20 termelőt, akik részt vesznek a védjegyprogram induló szakaszában. A termékek rövid bemutatása, és a termelők megjelölése mellett feltüntettük a termékkategóriához kapcsolható üzeneteket is.

Portál kapukészítő - Eiter István	• Faragott dél-zalai motívumok, polgári miliőt visszaidéző hangulatos, izléses, zalai tölgyből faragott kapu. Hátránya, hogy piaci megjelenése csak katalógus alapján megoldható. • Üzenet: maradandó érték, dél-zalai alapanyagból.
Fazekas - Herman Edit	• A fazekasság Zala megye legősibb mestersége. Számos követője közül az egyik legkiválóbb a Murakeresztúron élő Herman Edit. Az értékesítés termék kooperációval lehetne a leginkább eredményes Pl.: Csupsoméz. • Üzenet: hagyománytisztelet és praktikum.
Fatál, fajták készítő - Németh Ferenc Fafaragó fatál készítő - Takács József Fafaragó - Tisler Zoltán	• A tálok aljára az előállító és a védjegy feltüntetése, játékok (méhecske faragva) - más termékekhez (Pl.: termelői méz) - kapcsolása. • Üzenet: dél-zalai alapanyagból, varázslat fából (fajták); fa tál= a természetben a természetesből.
Kovácsmester - Takács István	• Beégető minta, borállvány készítése, gyertyatartó. • Üzenet: hagyományos mesterség, hagyományos anyagok, helyi értékteremtés.
Surdi fenyőfa termelők - Dr. Nagy Barnabás, Kanász János	• A fenyő eladásán kívül termékfejlesztési lehetőség a fenyőrügy szörp, esetleg pálinka. • Üzenet: fenyő=Dél-Zala.
Bortermelők - Kránicz László, Stefan Császár, Kovács Otto, Deutsch Bálint	• Évszázadok óta találhatók hús pincék a Kis-Balaton partján. Az itt termelt bor a különleges klímának köszönheti egyedi ízeit. • Üzenet: borritkaság hagyományosan.

**Hímzés - csipkekészítés -
Lukácsi Ferencné, Kóbor
Gézáné**

- A horgolt csipke ősi dél-zalai motívum. Üvegek (befőtt, boros palack) díszítésére, alátétnek, terítőnek egyaránt alkalmas lehet.
- Üzenet: térjünk vissza hagyományos értékeinkhez.

**Befőtt készítő - Mihácsi
Lajosné**

- Dél-Zala ízei palackba zárva. Anyáról-lányára száll évszázadok óta a szezongyümölcsök, zöldségek tartósítása, ízesítése. Ezek a hagyományos élelmiszerek nem tartalmaznak kemikáliákat, és megőrzik a helyben termelt termékek ízét.
- Üzenet: nemcsak az ízek, hanem nagyszüleink tudományának megőrzése.

Gyertyaöntő - Bodó Tamás

- Ez a mesterség is évszázadokra nyúlik vissza, hiszen, használati tárgy, amelyet az ókor óta használunk. Tamás kézzel, hagyományos módon állítja elő a gyertyát.
- Üzenet: az emberiség legnagyobb találmánya mindig a tűz marad. Fényét, melegét tiszteljük a gyertya lángjában.

Méhész - Molnár Gyuláné

- A Hahóti méhész a falusi vendéglátás területén is tevékenykedik. Mézfajtái igen ízletesek, elsősorban cukrosodásra nem hajlamos akác, gesztenye, de repce és napraforgó mézet is előállít. (A kiszírelés nem megoldott).
- Üzenet: Mézédess Természet Dél-Zalából!

**Szeder-málnatermelő -
Völgyesi József**

- Az évi 3 tonna málna és ugyanennyi szeder szüretelése és az értékesítési szezon kitolása már hűtőház építését tette szükségesé gelsei termelő számára. Dél-Zala adottságai lehetővé teszik, hogy népszerűbb legyen e két gyümölcs és akár gyümölcslé, akár szörp vagy befőttök formájában is forgalomba kerüljön.
- Üzenet: Ilyet csak a természet készíthet!

**Kecskesajt készítő- Kovács
Mariann**

- Hagyományos állattartás és termék-előállítás autentikus környezetben. /Kerecseny/
- Üzenet: Természetesen

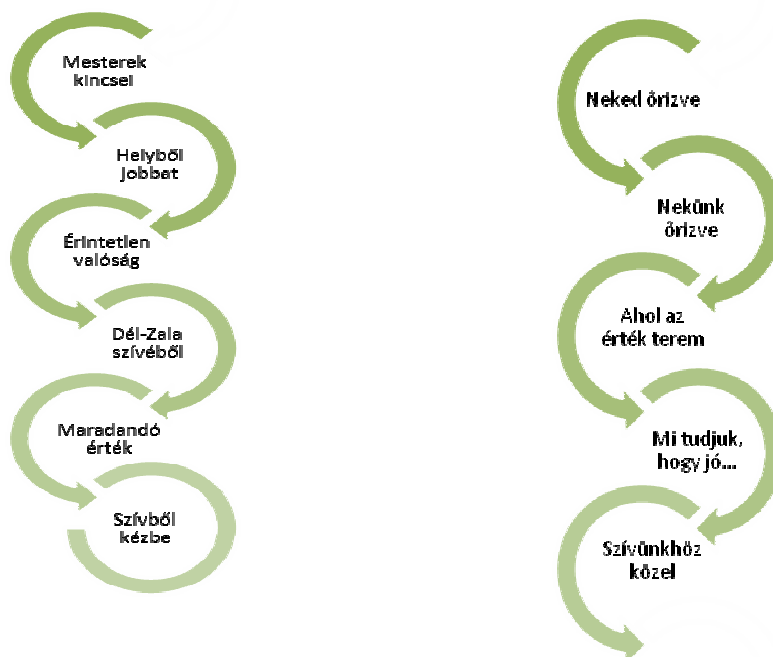
**Papírcsomagolás, kerámia
készítő-**

**Magyarszerdahelyi
Rehabilitációs Intézet**

- A papírcsomagolás
- Üzenet: Érték megóvva

4. Alkalmazható szlogenek, javaslatok

A termékvédjegyhez kapcsolódó üzenetek formális megfogalmazását segíthetik azok a szlogenek, amelyek akár az ábrával együtt is alkalmazhatók. Emellett szerepük lehet a vizuális megformálás előkészítésében is. A dél-zalai védjegyprogram megvalósítása során az alábbi szlogen-javaslatok születtek:

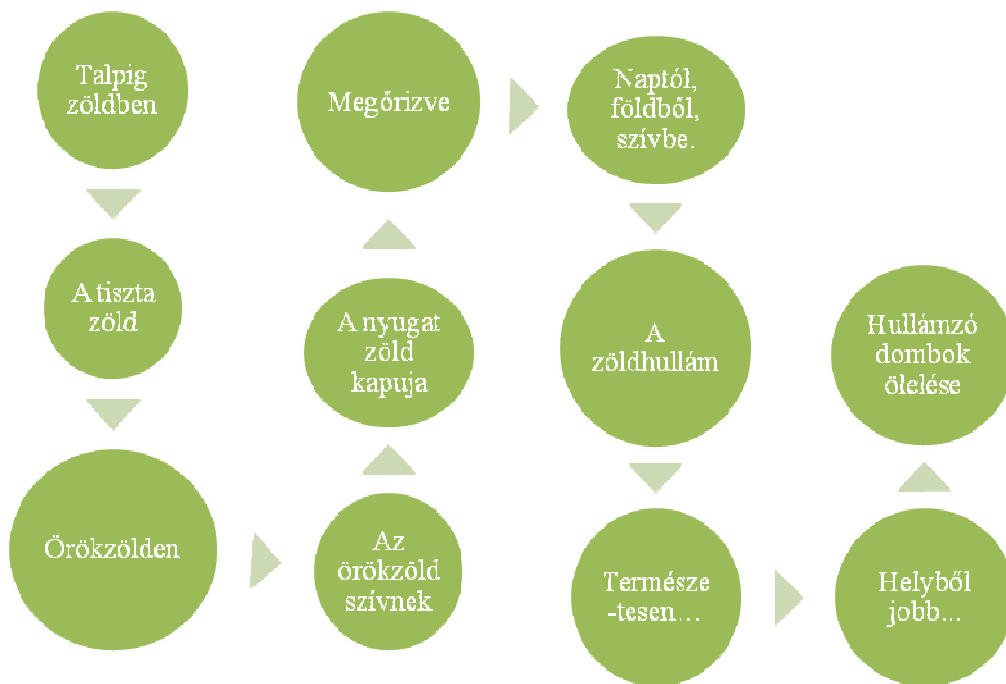

A szlogen-javaslatok alkalmazása elsődlegesen a térség helyi termék-programján belül megvalósított marketing akciók- és eszközök (kiadványok, szórólapok, információs táblák, honlap, stb.) keretében történhet, megválasztva az adott akcióhoz leginkább illeszkedő szlogent. A marketing program megvalósításánál használt szlogenek listája bővíthető.

A Marketingstratégia „III. 3 Javaslat a védjegyprogram arculati elemeire” című része a következő javaslatokat tartalmazza:

Dél-Zala:

5. A védjegy tulajdonosa, a védjegyjogosult

A védjegyhasználati jogot vagy a „Cseszt Regélő” Térségfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. vagy egy létrehozandó érdekképviselői térségi társulás, mint a védjegyjogosultságot hordozó szervezet, továbbiakban védjegyjogosult, ítéli oda az arra jogosult termék-előállítónak. A „Dél-Zalai termék védjegy” szándékaink szerint védett márkanév lesz.

A „Cseszt Regélő” Kht.-t 2001-ben Csesztreg Község Önkormányzata azzal a céllal alapította, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetbe került rétegek, rehabilitációs foglalkoztatásra szorulóknak képzését, foglalkoztatását elősegítse. A szervezet szociális tevékenységek folytatására, időskorúak gondozására, és a kulturális örökség védelmére helyezte a hangsúlyt.⁵

A 2006-ban elindított változások eredményeként a Kht. térségi feladatok ellátását tűzte ki célul. A módosított alapító okiratban a megfogalmazott cél a vidéki térségek hátrányainak csökkentése érdekében a felzárkóztatáshoz szükséges programok, projektek előkészítése, bonyolítása lett. A hátrányok leküzdésének továbbra is meghatározó eleme a foglalkoztatási szint növelése, a térség humán erőforrás potenciáljának emelése (különböző munkaerő piacra visszasegítő képzések szervezése).

A törvényi előírásoknak megfelelően a vállalkozás 2009-ben nonprofit Kft.-vé alakult.

Tevékenységi körök:

- munkaerő-piaci szolgáltatások
- magán-munkaerőközvetítés
- felnőttképzés, felnőttoktatás
- terület- és vidékfejlesztés
- projektek megvalósítása és koordinálása elsősorban szociális és foglalkoztatási területekhez kapcsolódóan
- humán kutatás-fejlesztés

A szervezetet 2 fős vezetés irányítja, akiknek a munkáját és a szervezet programjainak koordinálását a lenti telephelyen működő iroda munkatársai segítik. A védjegyjogosultsággal kapcsolatos javaslatainkat a 19. fejezetben tárgyaljuk.

6. A tanúsító védjegy meghatározása az 1997. évi XI. törvényben

A védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény IV. részének XIV. fejezete rendelkezik a tanúsító védjegyről.⁶ A tanúsító védjegy oltalmára vonatkozó különleges rendelkezéseket, míg a IV. részben nem szabályozott kérdésekben a védjegyekre és oltalmukra vonatkozó általános rendelkezéseket kell alkalmaznia.

6.1. A tanúsító védjegy jogosultja

A tanúsító védjegy jogosultjának verseny függetlennek kell lennie a védjegy használótól. A védjegy törvény szerint ezért nem lehet bárki tanúsító védjegy jogosultja. A tanúsító védjegyet törölni kell akkor is, ha a bejelentést arra nem jogosult nyújtotta be.

Nem szerezhetsz oltalmat tanúsító védjegyre:

- a) az a vállalkozás, amely az árujegyzékben szereplő árut előállítja, forgalomba hozza, az országba behozza vagy az árujegyzékben szereplő szolgáltatást nyújtja;
- b) az a vállalkozás, amely - a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény értelmében - nem független az a) pontban említett vállalkozástól;
- c) az a vállalkozás, amellyel az a) pontban említett vállalkozás egyébként - az árujegyzékben szereplő árukkal és szolgáltatásokkal összefüggésben - tartós jogviszonyban áll.

Sajátos rendelkezés továbbá, hogy a tanúsító védjegy jogosultja a tanúsító védjegyet maga nem használhatja, engedélyezi azonban annak használatát az előírt minőségi követelményeknek vagy egyéb jellemzőknek megfelelő árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban.⁷

6.2. Szabályzat

A tanúsító védjegy lajstromozásának feltétele a törvényben előírt szabályzat csatolása. A szabályzatnak tartalmaznia kell:

- a) a védjegyjogosult elnevezését és székhelyét,
- b) a minőség tanúsításának szabályait,
- c) a tagság feltételeit,
- d) a védjegyhasználat feltételeit,
- e) a védjegy használatának ellenőrzésére vonatkozó előírásokat,
- f) a jogosulatlan védjegyhasználattal szembeni fellépés rendjét.

7. Minőségi kritériumrendszer, pontrendszer kialakításának elvei

A pontrendszer kialakítása egy hosszú távú stratégia felépítését feltételezi. Azokat a termékeket szükséges kiválasztani, amelyek már rendelkeznek egyedi arculattal vagy kialakítható a számukra. Mindez, a minőséget hosszútávon garantáló, motivált előállítót feltételez.

- Kiemelt cél, hogy helyi, dél-zalai termékről legyen szó, akár már az alapanyag beszerzése szempontjából. A kérdés persze bonyolultabb, mint első pillanatra tűnik. Az ősi fazekasmesterség kitűnő alapanyagait például a mesterek Pécs, illetve Budapest környékéről szerzik be. Ez ugyanakkor nem feltétlenül jelenti azt, hogy a létrehozott érték csökken. Ám a kritériumrendszer főként az élelmiszereknek és egyes előállított termékeknek, mint például a faragások, figyelembe veszi a beszerzés helyét. A pontrendszer mégis objektív, hiszen az itt *(Az előállított termék alapanyagának beszerzési térsége)* elvesztett pontokat a fazekasok másutt, például a termék egyediségén, kreativitásán és alkalmazhatóságán, vagy a termék előállítás hagyományainál szerezhetik vissza.
- Figyelembe vettük a pontrendszer összeállításánál a termék és a termék-előállító múltját is. A hagyományos technológiával előállított termék a pontrendszer szerint nagyobb értéket képez a modern kor termékeinél. Az előállított termék például egy díszítőkövacs esetében lehet egy művesen megformált szélkakas vagy akár egy kandallótisztító eszköz. Ezeket lehet hagyományos elemekkel, motívumokkal díszíteni, de lehet a jelenkor „minimál” stílusában is. Helyi termék szempontjából az előző értékesebbnek tekinthető.
- Hangsúlyozandó a tartósan jó minőségű termék előállítása, akár növekvő termelési volumen mellett is. Hiszen az előállítandó termék mennyiségének olyan intervallumon belül kell maradnia, hogy az ne veszélyeztesse a minőségét. Erre vonatkozóan a termék előállítókkal folytatott interjúkból kiderült, hogy a legtöbben ezt szem előtt tartva állapították meg a lehetséges termelési kapacitás emelését.
- Fontos a termékbővítési lehetőség is, a fenntarthatóság, a minőség és az anyagi, ráfordítás szempontjából. A termékre, a termék marketingjére vonatkozóan pedig talán a legfontosabb, hogy eladható legyen. Olyan termékké váljon, amely meghatározója lehet a helyi gazdasági és turisztikai marketingstratégiának a térségben. Ez a pont utal arra is, hogy a termék-előállítók közötti kooperálásra való nyitottság elvárás kell, hogy legyen a védjegy alá tartozókkal szemben.
- Hangsúlyos továbbá egy termékkör megújulási képessége, mobilitása, hogy szállítható, bemutatható legyen.
- A pontrendszer nem tartalmazza, de a termékeknek, főként, ha élelmiszerről van szó, szigorú élelmiszerbiztonsági szempontoknak kell megfelelniük a magyar 1995. évi XC. élelmiszerekre vonatkozó törvény szerint.

Ezeket az elveket objektív pontrendszer alapján képeztük le.

45 személyes lekérdezést végeztünk el dél-zalai termék-előállítóknál. Munkatársaink a termékeket is vizsgálták. A védjegy alá tartozó termék-előállítók

kiválasztása ezen vagy hasonló lekérdezés és vizsgálat alapján kell, hogy valós eredményt hozzon. Azok a Dél-zalai termelők, akik a védjegyszerkezetbe tartozóan képviselik a jövőben a térséget, a jelenlegi javaslatban szereplő pontrendszer alapján kiemelkedő besorolást kell, hogy kapjanak.

A pontrendszert a Promen Tanácsadó Kft. turisztikában és helyi termék előállításban jártas szakemberei alakították ki. A szakemberek olyan szempontokat választottak, amelyek tükrözik a piac elvárásait és a termékekkel szemben támasztott követelményeket.

8. A pontrendszer és magyarázata

A pontrendszer alapvetően nyolc területen vizsgálja a terméket és az előállításához kapcsolódó egyéb körülményeket. Az első négy kritériumról elmondható, hogy a termék „helyi” jellegéhez kapcsolódóan állít fel elvárásokat, míg a második négyes csoport a térség helyi termék-alapú gazdasági fejlődésében játszott potenciális szerephez kapcsolódó kritériumokat tartalmaz.

1. táblázat

Az előállított termék egyedisége	1-5 pont
Az előállított termék alapanyagának beszerzési forrása	1-5 pont
A termék előállításának helyi hagyománya	1-5 pont
A termék beszerzésének, szállításának rugalmassága	1-5 pont
A termékkör bővítés lehetőségei	1-5 pont
Az előállító együttműködése a védjegy kialakításban	1-5 pont
Az előállító jövőképe, fenntarthatóság, motiváció	1-5 pont
Az előállított termék eladhatósága, marketing lehetősége	1-5 pont

A maximálisan elérhető pontszám: 40

8.1. „Az előállított termék egyedisége”

- 5 pont: Ha országosan szinten és/vagy a térségben nincs ilyen termék, vagy kevés hasonló termék létezik. Egyedinek ítéltető meg, ha több hasonló közül kiemelkedik minőségében.
- 4 pont: Létezik hasonló termék, ám színvonalában és az alapanyag minőségében is jónak ítéltető meg.
- 3 pont: 1 kritériumban egyedi (alapanyag, forma, szín, íz-világ).
- 2 pont: A termék-előállító értékesíthető tömegárut készít.
- 1 pont: A termék formavilágában, alapanyag felhasználásában, minőségében sem mutat egyediséget, értékesíthetősége bizonytalan.

8.2. „Az előállított termék alapanyagának beszerzési forrása”

- 5 pont: A felhasznált alapanyag Dél-Zalából és Zala megyéből kerül beszerzésre.
- 4 pont: A szomszédos megyékből és a határ menti horvát és szlovén területekről származik az alapanyag.

- 3 pont: A Dunántúl más részeiről szerzi be az alapanyagot.
- 2 pont: A Duna-Tisza közéből és a Tiszántúlról történik az alapanyag beszerzése.
- 1 pont: Külföldről (kivétel érintkező határtérség) érkezik az alapanyag.

8.3. „A termék előállításának helyi hagyománya”

- 5 pont: Hagyományos dél-zalai, zalai élelmiszer vagy kézműves termék családi kötődéssel.
- 4 pont: Hagyományos dél-zalai, zalai élelmiszer vagy kézműves termék családi kötődés nélkül (első generációs fejlesztő).
- 3 pont: A tevékenység néhány évtizedre vezethető vissza a térségben (Max. 50 év).
- 2 pont: Magyarországi hagyományai vannak, de térségi hagyományai nincsenek a helyi termék-előállításnak.
- 1 pont: Nincs hagyománya a termék-előállításnak.

8.4. „A termék beszerzésének, szállításának rugalmassága”

- 5 pont: Megoldott.
- 4 pont: Könnyen megoldható, de nem megoldott.
- 3 pont: Nehézségekbe ütközik.
- 2 pont: Nehezen kivitelezhető mind a beszerzés, mind a szállítás.
- 1 pont: Nem megoldható.

8.5. „A termékkör bővítés lehetőségei”

- 5 pont: Kitűnő lehetőségek rejlenek a termékben akár kis ráfordítással.
- 4 pont: Lehetséges a bővítés, ám közepes ráfordítást igényel.
- 3 pont: Nagy ráfordítással (Pl.: új géppark vásárlása, új technológia kifejlesztése) jár.
- 2 pont: Jelenleg a bővítés nem indokolt.
- 1 pont: Nem megoldható.

8.6. „Az előállító együttműködése a védjegy kialakításban”

- 5 pont: Együttműködő.
- 4 pont: Nyitott az együttműködésre, kompromisszumok mentén.
- 3 pont: Bizonytalan, de inkább „nem” vesz részt.
- 2 pont: Nem kíván részt venni, de az ötletet jónak tartja.
- 1 pont: Elutasító, nem ért egyet a program pontjaival, nem csatlakozna.

8.7. „Az előállító jövőképe, fenntarthatóság, motiváció”

- 5 pont: Motivált, fenntartható tevékenységet végez, kitűnő termékkel.
- 4 pont: Motivált, de lehetnek nehézségei a termék fenntarthatóságával.
- 3 pont: Nem túlzottan motivált, termék-előállítási tevékenysége kiegészítő jellegű.
- 2 pont: Nem motivált, de a terméke fenntartható lenne.
- 1 pont: Passzív, nem fenntartható a termék.

8.8. „Az előállított termék eladhatósága, marketing lehetősége”

- 5 pont: Eladható.

- 4 pont: Nehezen, de eladható.
- 3 pont: Erős marketing támogatással vagy stratégiával válik eladhatóvá.
- 2 pont: A termék alacsony színvonalú, minősége nem egyenletes, kis mennyiségben adható el.
- 1 pont: Célirányos promócióval sem eladható.

A kialakított pontrendszer alapján elmondható, hogy a helyi értékek hangsúlyozása és a minőségi kritériumok megfogalmazása a dél-zalai termék védjegy törekvése. A helyben előállított termékek értékesítése és marketing lehetőségei is a kritériumrendszer részét képezik, hogy komplex szolgáltatássá bővíthessék kínálatukat a dél-zalai termék előállítók.

A minőségi kritériumrendszer felállításán túl elengedhetetlen a termékek értékesítési kritériumrendszerének ismerete, amely számos változáson ment keresztül az elmúlt években.⁸

9. Jogi háttér

A védjegyjogosult és a védjegyfelhasználó (termék-előállító) szerződést köt. A felhasználó a szerződésben szereplő termékekre vagy szolgáltatásokra egy évre felhasználói jogot kap a jogtulajdonostól. A szerződést lejártá után rögtön meg lehet újítani. A jogtulajdonos ellenőrizheti a védjeggyel megjelölt termékek vagy szolgáltatások körét és minőségét, hogy megfelel-e a szerződésben foglaltaknak.

A védjegy tulajdonos a védjegy felhasználói részére az alábbi lehetőségeket biztosítja:

- A védjegyhasználatból befolyó díjakból a jogtulajdonos folyamatosan marketing, reklám és piacépítési feladatokat lát el a Dél-Zala védjegyes termékek és szolgáltatások ismertségének növelésének és értékesítésének érdekében.
- Egységes grafikai arculattal, reklámhordozó készítését vállaljuk, ha a felhasználó igényli (szórólap, névjegykártya stb.).
- A védjegy honlapján a felhasználó saját oldalt hozhat létre (pl. www.del-zala.vedjegy.hu/com), ahol bemutathatja termékeit, szolgáltatásait.
- Programokon, fesztiválokon részvétel, kiállítás lehetősége.
- Értékesítési lehetőség a védjegy-rendszerben részt vevő boltokban, piacokon (helyi termék boltok, helyi termék-sarkok, polcok).

A védjegy használatának díja:

- magánszemély, vállalkozó, őstermelő, kistermelő esetén a javasolt összeg: 5000 Ft/év

9.1. Értékesítési, szolgáltatási feltételek

A kistermelői élelmiszer-termelés, - előállítás és - értékesítés feltételeiről szóló 14/2006. (II. 16.) FVM-EüM-ICsSzEM együttes rendelet 2006. február 24-én lépett hatályba, amely megegyezik az őstermelőkre vonatkozó szabályozással. Ezt az 55/2009. Kormányrendelet változásai módosították.⁹

Piacon, vásáron 2009 óta állati eredetű terméket, és növény eredetű feldolgozott terméket csak kistermelői nyilvántartásba vett termelő értékesíthet.

Hatályba lépett az 55/2009. (III. 13.) Korm. rendelet a vásárokról és a piacokról, s ezzel hatályát veszítette a 35/1995-ös Korm. rendelet.¹⁰

Az 55/2009. Kormányrendelet szerint: „Vásáron és piacon a meghatározott tevékenységet valamely EGT-államban (EU) lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező

gazdálkodó szervezet, gazdálkodó szervezetnek nem minősülő jogi személy, mezőgazdasági őstermelő, kistermelő, népművész, népi iparművész, iparművész, képzőművész, kézműves és fotóművész, valamint – kizárólag az alábbiakban foglaltak szerint magánszemély folytathat.”¹¹

„5§. (3) A mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal rendelkező személy, valamint a kistermelő vásáron, piacon kizárólag a külön jogszabály szerint meghatározott termékeket értékesítheti, az abban meghatározott feltételek szerint.”

A hatályos rendelet szerint, így kis mennyiségű nem állati eredetű alaptermék termeléséből, vadon termő alaptermék összegyűjtéséből és betakarításából származó alaptermék piaci, vásári értékesítéséhez nem kell hatósági nyilvántartásba vétel, regisztráció. (5§ (1).) Nem állati eredetű, feldolgozott termék értékesítése esetében kell hatósági nyilvántartásba vétel, regisztráció, erről szóló igazolás. Ugyanígy állati eredetű bármilyen termék értékesítése esetén is kell hatósági nyilvántartásba vétel, regisztráció, igazolások.

Nyilvántartásba vétel a 89/2005. (X. 11.) FVM-EüM-ICsSzEM-PM együttes rendelet az élelmiszer-ellenőrzési igazgatási szolgáltatási díj: 15 000 Ft¹²

Amennyiben állati feldolgozott termék értékesítéséről beszélünk, úgy jelenleg (2012. január) 40 000 Ft/év a nyilvántartásba vétel. Ezek kifizetése után lehet piacon pl. füstölt szalonnát (c/2) árusítani.

Az őstermelői értékesítésre a 326/2009. (XII. 29.) Korm. Rendelettel módosult 228/1996. (XII. 26.) Korm. Rendelet a mezőgazdasági őstermelői igazolványról a mérvadó, így az abban megjelölt¹³

a) új igazolvány - 1000 forint,

b) az értékesítési betétlap kiadásáért 1000 forint összegű igazolvány (egyben nyilvántartási okmány és engedély) birtokában az őstermelő piacon, vásáron értékesíthet. Az értékesíthető termékek soráról is rendelkezik az őstermelők részére külön jogszabály, hisz a jogszabályban említett Szja. tv. 6. számú melléklet során előállított terméket értékesítheti, így piacon is, amennyiben a piac engedélye erre a termékcsoportra szól. Az őstermelő és a kistermelő csak adójogi fogalom, élelmiszert előállítani, értékesíteni a kistermelői jogszabály alapján lehet, így ezen nyilvántartásba vételi szabályok a mérvadóak.

A kistermelői nyilvántartásba vétel (15 000 Ft) csak egyszer fizetendő, utána csak megújítási díj van.¹⁴

6. § (1) A kistermelőnek az alaptermékéből előállított élelmiszerről adatlapot kell készítenie a következő tartalommal:

a) a kistermelő neve, címe;

b) az élelmiszer-előállítás helye;

c) az élelmiszer megnevezése;

d) az összetevők csökkenő sorrendben való felsorolása;

e) fogyaszthatósági időtartam, illetve minőség megőrzési időtartam;

f) tárolási hőmérséklet.

(2) A falusi vendégasztal keretében előállított élelmiszerekről az (1) bekezdés szerinti adatlapot nem kell vezetni.

(3) Ha a kistermelő az általa előállított élelmiszert csomagoltan értékesíti kiskereskedelmi vagy vendéglátó létesítménynek, az élelmiszerek jelöléséről szóló rendeletben meghatározott jelölést kell alkalmaznia. A csomagoláson fel kell tüntetni a „kistermelői”,

vagy méz esetében a „termelői” jelzöt a termék megnevezése előtt. Csomagolatlan élelmiszernek - beleértve az alapterméket is - kiskereskedelmi vagy vendéglátó létesítmény részére történő értékesítése esetén a kiskereskedelmi létesítménynek az árusítás helyén fel kell tüntetni a kistermelő nevét és a termék nevét. A termék megnevezése előtt fel kell tüntetni a „kistermelői” vagy méz esetében a „termelői” jelzöt. A kistermelő dokumentált módon köteles tájékoztatni a kereskedőt és a vendéglátót az élelmiszer fogyasztathatósági vagy a minőség megőrzési időtartamáról, valamint a szükséges tárolási hőmérsékletéről. Csomagolatlan élelmiszer ilyen módokon történő értékesítése esetén a kihelyezett termék előtt a kistermelő nevét, címét vagy a gazdaság helyének címét, valamint a termék nevét kell feltüntetni.

A kistermelő és őstermelő fogalmak közötti különbség az értékesítési lehetőségekben, illetve az előállított termék mennyiségében keresendő, adózási differencia ebből adódóan létezik, ám ezen kívül csak fogalmi és nem tartalmi a különbség. Adóköteles tevékenységet csak adószámmal rendelkező adózó folytathat. Az őstermelő gazdasági tevékenységet végző adóalanyának minősül, ezért nem mentesül az adószám kiváltása alól. Az őstermelői tevékenység – amennyiben általános forgalmi adó alanyiságot eredményez – adószám birtokában gyakorolható azzal, hogy az adószám bármelyik megyei adóigazgatóságtól igényelhető.¹⁵ Az értékesítésnél az a kistermelő, aki nem rendelkezik 64/2007-es regisztrációs számmal csak 40 km-en belül értékesítheti termékét. Piacon „őstermelő” árulhat, de kereskedelemben csak a „kistermelő” értékesítheti termékét az előbb ismertetett feltételekkel.

A nem őstermelő vagy kistermelő esetében az egyéni vállalkozókra vonatkozó általános rendelkezések az irányadóak, mivel a Dél-Zalában megkérdezettek köre vagy őstermelő, vagy kistermelői engedéllyel bíró egyéni vállalkozó.

9.2. A kistermelő, őstermelő által végezhető élelmiszerhez köthető szolgáltatások

2. táblázat

A	B
A szolgáltatás megnevezése	A szolgáltatás nyújtásának helye
1. füstölés	a szolgáltatást végző kistermelő gazdaságának helye
2. aszalás, szárítás, őrlés	a szolgáltatást végző kistermelő gazdaságának helye
3. állat vágása és húsának feldolgozása	megfelelően kialakított hely a falusi vendégasztal helyén vagy rendezvény helyén
4. ételkészítés (beleértve kenyér, tészta, lekvár, pogácsa)	megfelelően kialakított hely a falusi vendégasztal helyén vagy rendezvény helyén
5. terménytisztítás	a szolgáltatást igénybe vevő kistermelő gazdaságának helye
6. olajos magvak (olajütés) és gyümölcsök, zöldségek préselése, pasztörizálása	a szolgáltatást igénybe vevő kistermelő gazdaságának helye

A termékek piacképes minősége és értékesítési csatornáinak működőképessége fogja befolyásolni a dél-zalai termékek iránti kereslet alakulását.

10. Védjegyről

10.1. Védjegyre vonatkozó alapinformációk

- A megjelölés elnevezése: Dél-Zala védjegy
- A megjelölés kiviteli alakja: színes, ábrás

- A megjelölésre vonatkozó ábra kiviteli alakja és színei: zöld, fehér színű, motívumaiban szív alakot formáz, amelyben szőlőfürtök is fellelhetők.

10.2. A védjegyjogosultnak javasolt szervezet bemutatása

Elnevezés: „Cseszt Regélő” Térségfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. 8973 Csesztreg, Petőfi utca 2. Felnőttképzési nyilvántartási szám: 00046-2008

Szimbólum:

Képviselő:

Kovácsné Kocsi Zsuzsanna, ügyvezető
Kovács Károly ügyvezető, projektvezető

A védjegyjogosult célja:

A védjegyjogosult céljai általános megfogalmazásban:

A védjegyjogosult nonprofit Kft. célja a dél-zalai termékek, és ezáltal a térségben élő munkaerő elismertségének és tekintélyének növelése. A védjegyjogosult ezen keresztül kíván hozzájárulni a magyar gazdaság, ezen belül a dél-zalai térség fellendítéséhez és új munkahelyek teremtéséhez.

A védjegyjogosult alapítása alulról jövő kezdeményezésre történt, amely azonban meg kívánja magának nyerni a gazdasági döntéshozók támogatását, az ország gazdasági eredményének pozitív alakulása érdekében. A védjegyjogosult hosszú távú célja, hogy a vásárlók keressék és preferálják a Dél-Zala emblémával ellátott hazai termékeket, ezért a Dél-Zala tanúsító védjeggyel ellátott termékek megkerülhetetlen szereplői lesznek a magyar kereskedelemnek. A védjegyjogosult ezért szívesen együttműködik minden olyan elkötelezett gyártóval, termék-előállítóval, akik olyan termékeket állítanak elő, amelyek végső alakjukat Dél-Zalában nyerik el. Ebben a formájukban nem kerülnek forgalomba

más országokban, és megfelelnek a magyar és az európai uniós forgalomba hozatali elvárásoknak is.

További cél, hogy a vásárlók keressék és preferálják a Dél-Zala tanúsító védjeggyel ellátott hazai termékeket, ezáltal hozzájáruljunk egy tudatos fogyasztói magatartás kialakításához. Törekvésünk, hogy a Dél-Zala tanúsító védjegy, a zöld-fehér színű háttér előtt megjelenő dél-zalai motívumok, a fogyasztók legszélesebb köre számára jelentse az elérhető, jó minőséget.

A védjegyjogosult céljai tételes és konkrét megfogalmazásban:

- A Dél-Zala termékek megkülönböztetése a piaci áruválasztékban;
- A Dél-Zala termékek hangsúlyozása;
- A tanúsítottan jó, megbízható minőségű termékek megkülönböztetése, előtérbe helyezése;
- A helyi előállítók védelme, pozitív diszkrimináció;
- A fogyasztók tájékoztatásán keresztül a fogyasztói döntések befolyásolása.

10.3. A Magyar Termék Tanúsító Védjegy Szabályzat

A megbízható, jó minőségű dél-zalai termékek fogyasztók figyelmének középpontjába terelése, mivel ez nemcsak a fogyasztóvédelem, hanem a hazai foglalkoztatás felélénkítése érdekében is szükséges. („A fogyasztó az a személy, aki gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül árut vesz, rendel, kap, használ; illetve akinek a részére a szolgáltatást végzik, továbbá aki az áruval vagy szolgáltatással kapcsolatos tájékoztatás vagy ajánlat címzettje.”)¹⁶

A védjegyjogosult céljainak megvalósítása során figyelembe veszi az Alkotmányban, valamint a Fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben meghatározott fogyasztóvédelmi előírásokat.

10.4. A védjegyjogosult szervezete, működési szabályai

A védjegyjogosult működését ún. Szervezeti és Működési Szabályzat határozza meg. Az érvényes Szervezeti és Működési Szabályzatról a védjegyjogosult ügyvezetése tud részletes tájékoztatást adni.

11. Az árujegyzékben szereplő árukra vonatkozó minőségi feltételek

A Dél-Zala tanúsító védjegy használatához szükséges feltételek az alábbiak szerint alakulnak:

- A termék végső alakját Dél-Zalában nyeri el, amely többet jelent a csomagolásnál.
- A termék ebben a formában más külföldi országban nem került forgalomba.
- A terméket gyártó vállalat székhelye és fő ügyintéző szervezeti egysége Dél-Zalában van.
- A terméket gyártó személy, személyek vagy vállalat a mindenkor magyar jogszabályoknak megfelelően teljesíti adófizetési kötelezettségeit.
- A termék megfelelő minősítést kap a védjegyjogosult minősítési és tanúsítási eljárásán, amely a 8. fejezetben tárgyalt pontrendszerre épül.
- A tanúsítás alapját a minősítési és a tanúsítási szabályzatban meghatározott tanúsítási eljárás képezi.
- A védjegyoltalom tartalma szerint (12. § (1)) a védjegyjogosultnak kizárólagos joga van a védjegy használatára.¹⁷

12. A minőségtanúsítás szabályai

A minőségtanúsítási eljárást a védjegyjogosult által megbízott, független tanúsító társaság végzi, a védjegyjogosult által elfogadott, mindenkor hatályos minősítési és tanúsítási szabályzat alapján.

A tanúsítási eljárás általános szabályai és lebonyolítási rendszere az alábbiak szerint alakul: a tanúsítási eljárás a jelentkező írásbeli kérelme alapján indul. Ehhez a jelentkezőnek a tanúsítási eljárás megindításához szükséges nevezési lapot (1. számú melléklet) kell kitöltenie, és a védjegyjogosult részére benyújtania. A nevezési laphoz mellékletként csatolni kell a minősítési feltételek teljesítését igazoló dokumentumok másolatát is. A tanúsítás megindításához, a védjegyjogosult részére szóbeli kiegészítést kérhet, amennyiben az írásban benyújtott nevezési lap információ tartalmát nem tartja megfelelőnek. A szóbeli kiegészítésre 15 napos határidő kerül meghatározásra.

A minőségi bizonyítványt (2. számú melléklet) a védjegy kezelője a kérelmek elbírálását követően állítja ki.

12.1. Dél-Zala tanúsító védjegy Tanúsító Védjegy Szabályzat

A benyújtott kérelmek elbírálására a független tanúsító társaság és a „Cseszt Regélő” Térségfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. részvételével létrehozott szakbizottság jogosult. A kérelmek elbírálására a kérelem és/vagy a szóbeli kiegészítés benyújtását követő legfeljebb 60 nap áll rendelkezésre. A védjegyjogosultságot hordozó szervezet a kérelem elbírálásáról írásban tájékoztatja a jelentkezőt. A minősítés automatikus, amennyiben a pályázó megfelel a minősítési és a tanúsítási szabályzatban meghatározott feltételeknek, és ezek rendelkezésre állását a kérelmében, illetve az esetleges szóbeli kiegészítésekkel alá tudta támasztani.

A pályázó a kérelem elutasítása esetén, az írásbeli tájékoztatás kézhezvételétől számított 15 napon belül írásos fellebbezéssel élhet. Ezek elbírálására a Tanúsítási Koordináló Szervezet jogosult. A fellebbezésben meg kell határozni az elutasítással szemben fennálló tényeket. A fellebbezéseket a Tanúsítást Koordináló Szervezet nyilvántartásba veszi, és a Nonprofit Kft. ügyvezetője részére továbbítja.

A tanúsítvány egy alkalommal 3 éves időtartamra vonatkozik, ezért a tanúsítást 3 évenként meg kell ismételni. A tanúsítási eljárás lefolytatása díjfizetéshez kötött. Az aktuális díjfizetési feltételeket a védjegyjogosult a pályázatban lefoglalt www-del-zala.eu domain nevű honlapján megjelenő hirdetményében közzéteszi. A tanúsítási eljáráshoz szükséges formanyomtatványok szintén letölthetők lennének a védjegyjogosultságot hordozó szervezet honlapjáról.

13. A védjegyhasználat és a használat ellenőrzésének feltételei

13.1. A védjegyhasználat alapfeltételei

A védjegyhasználat alapja a használati szerződés megkötése. A pályázó és a jogosult csak a használati szerződésben meghatározott feltételekkel, és csak a használati szerződés hatálya alatt jogosult a tanúsító védjegy használatára.

- A Szerződő Felek megállapodnak, hogy együttműködnek a védjegy és a védjegyszabályzat fejlesztésében. A Szerződő Felek e feladat szervezését a Licencadó hatáskörébe utalják, melyet a Licencadó évi rendszerességgel végez. A Szerződő Felek ebbe a körbe sorolják a védjegy területi hatályának és/vagy áruosztályokkal lefedett oltalmi körének bármilyen mértékű kiterjesztését. A Szerződő felek megállapodnak, hogy évente egy alkalommal felülvizsgálják a szabályzatban foglalt feltételrendszert.
- A szerződés az aláírása napján lép hatályba, és a tárgyév december 31. napjáig tartó határozott időtartamra szól. A szerződés meghosszabbításának feltétele a szabályzatban foglalt feltételek teljesítésének ellenőrzése a tanúsító védjeggyel megkülönböztetett áruk és szolgáltatások tekintetében. A Szerződő felek megállapodnak, hogy erre a Licencvevő a lejárát előtt 1 hónappal előterjesztett írásbeli kérése alapján kerül sor.
- Súlyos szerződésszegésnek minősül a tanúsító védjegy jogosulatlan hasznosításának engedélyezése, a tanúsító védjeggyel megkülönböztetett áruk és szolgáltatások tekintetében a minősítési feltételek nagymértékben történő megsértése, vagy a Licencvevő tisztességtelen piaci magatartása, amely veszélyezteti a tanúsító védjegy jó hírnevét.
- A Szerződő felek megállapodnak, hogy a használati szerződést bevezetik a védjegyre vonatkozó hivatalos és a Licencadó által vezetett nyilvántartásokba is. A hivatalos eljárások költségei a Licencvevőt terhelik.
- A védjegyhasználati szerződés mintáját a 4. számú melléklet tartalmazza.

14. Minőségtanúsítás

A termékek minőségtanúsításának módjait a 47/1968. (XII. 18.) Kormányrendelet (még érvényes 2012. 12. 04. napján) a következőkben adja meg:

- a) minőségi bizonyítvány (műbizonylat) szolgáltatása,
- b) műszaki leírás szolgáltatása,
- c) minőségi jel alkalmazása,
- d) a minőségre vonatkozó adatoknak árucímke segítségével vagy más módon, a terméken való feltüntetése,
- e) a minőségnek kísérőjegyzékben (szállítólevél, szállítási jegyzék, számla) való közlése.¹⁸

14.1. A minőségi bizonyítvány

A minőségi bizonyítványban a termék lényeges tulajdonságait szabatos műszaki adatokkal, a mérhető tulajdonságokat - eltérő kikötés esetét kivéve - mérési eredményekkel kell tanúsítani. A bizonyítványban az alkalmazott vizsgálati (mérési) módszert, a termék azonosításához szükséges adatokat (pl.: gyártási szám, adagszám) és a szükséghez képest a termék használatának, kezelésének módját is közölni kell.

14.2. A minőségi jel

A minőséget a minőségi jel használatával a terméken, vagy a csomagoláson kell tanúsítani. Csak olyan minőségi jel alkalmazható, amelynek jelentése meghatározott, és az érdekeltek számára megismerhető. A minőségi jelnek alkalmasnak kell lennie a termék lényeges tulajdonságainak tanúsítására.

A minőségjelek legismertebb kategóriája a védjegy, amellyel a terméknek más termékektől való megkülönböztetése a célja. A védjegy lehet:

- Együttes védjegy: társadalmi szervezet, köztestület vagy egyesülés tagjainak áruit, szolgáltatásait különbözteti meg.
- Tanúsító védjegy: meghatározott minőségű vagy egyéb jellemzőkkel rendelkező árukat vagy szolgáltatásokat azzal különböztet meg más áruktól vagy szolgáltatásoktól, hogy e minőségüket vagy jellemzőjüket tanúsítja. A használatot a védjegy jogosultja engedélyezni, maga azonban a védjegyet nem használhatja.

15. A minőségbiztosítási rendszerek céljai

A minőségbiztosítási rendszerek az alábbi, - egyedien- és komplexen is értelmezhető – célokhoz kapcsolódóan működnek:

- a vevők igényeinek maradéktalan kielégítése,
- a megszerzett piacok megőrzése,
- új piacok szerzése,
- a bizalom fenntartása,
- a profit növelése,
- a környezet megőrzése,
- a termékek minőségi stabilitásának fenntartása.

16. Védjegyrendszerek kapcsolódási pontjai

A védjegyrendszert működtető vállalkozások fő célkitűzése a régiók arculatának a helyi versenyelőny megszerzése, a terület környezeti és kulturális erőforrásainak népszerűsítése, a megkülönböztető regionális eredet és a termékminőség hangsúlyozásával fémjelzett identitás kialakítása a helyi termékek és szolgáltatások esetében, valamint új vállalkozások vonzása a térségbe a regionális arculat és identitás felhasználásával.

A védjegy sikeres fejlődésének feltételeként a további kapcsolódó célok: a minőségi áruk és szolgáltatások kifejlesztése, a helyi természeti erőforrások kihasználása, a komplementer gazdasági ágazatok fejlesztésének és marketingjének integrálása, és a köz- és magánszféra együttes fellépésének fokozása a helyi fejlesztésben.

Az így létrehozott támogatási rendszer kivételes előnyöket nyújt a védjegy részeseinek és általában az egész régióknak. Ilyen előnyt jelent többek között az ismertség a fogyasztók körében, az új vállalkozások megjelenése, a termelési folyamatok javulása, a piacokhoz való hozzáférés, a megnövelt teljesítmény és kapacitás, az új termékek, szolgáltatások és piacok létrejötte, a csoportok közötti jelentős szinergiák és a hálózatépítés; a nagyobb forgalom, jövedelmezőség és foglalkoztatottság, valamint az erőteljesebb regionális jelenlét.

A védjegy az egyes termékek és szolgáltatások azonosítására, egymástól való megkülönböztetésére szolgáló jelzés; amely kapcsolatot hoz létre az áru és gyártója között, valamint segíti a fogyasztók tájékozódását is. Megjelenésében a védjegy pontosan meghatározott ábra, amely tartalmazhat szöveget, grafikát, képet. Mint szellemi tulajdon jogi védeltséget élvez. Az iparjogvédelemhez, ezen belül pedig az árujelzők oltalma fogalomkörébe tartozik. Attól válik egyedivé, hogy szerepel a védjegylajstromban. A védjegynek van tulajdonosa, aki meghatározott feltételek megléte esetén engedélyezi a védjegy használatát a termékeken. Az élelmiszereken szereplő védjegyek nemcsak a minőséget igazolják, hanem jogi védelmet is jelentenek. A fogyasztó számára jelzik, hogy a termék előállítója létező, akár meg is kereshető személy, vagy szervezet.

A helyi termék védjegyek még ennél is többet jelentenek. Azt is jelzik, hogy a termék előállítója olyan valós személy vagy szervezet, akik a közelünkben élnek, és a közelünkben állítják elő a termékeiket. Jelzik, hogy a termék-előállítás folyamata a környezettel összhangban, a fenntarthatóság szempontjait előtérbe helyezve történik: kisgazdaságban, hagyományos, természet közeli módszerekkel, alapanyagokkal, hagyományokat őrző tudással, nagyon sok kétékezi munkával, rövid szállítási távolsággal, kevés energiafelhasználással.

16.1. Pannon Helyi Termék és Dél-Zala védjegy kapcsolódási pontjai

A Pannon Helyi Termék Klasztert 13 nyugat-dunántúli szervezet (népművész egyesületek, falusiturizmus-szövetségek, önkormányzatok, önkormányzati társulások, civil szervezetek) hozták létre. Az alapító tagok segíteni szeretnék a régióban fellelhető kézműipari, mezőgazdasági és élelmiszer-termékek piacra jutását, egységes arculat illetve egyedi értékesítési hálózat kialakításával. Fontos célkitűzés mindezek mellett, a termékek előállítása révén a helyi foglalkoztatás növelése és a jövedelemszerzési lehetőségek

bővítése a vidéki térségekben. A klaszterre szerveződés legfőbb oka az volt, hogy így az egységes érdekképviselő mellett lehetővé válhat a pályázati források hatékonyabb kihasználása is, és ezáltal tényleges segítségnyújtás történhet a termelők felé.

A Pannon Helyi Termék Klaszter – mint példa értékű összefogás – közel 100 nyugat-magyarországi helyi termelő használati-, ajándék- és élelmiszer termékeinek népszerűsítését, közös értékesítését tűzte ki céljául. Díszdobozos kollekcióik segítik az értékesítést. Az egyedileg készített, igényes fa dobozok csak olyan termékeket tartalmaznak, melyek kis szériában készülnek, és előállításuk egyértelműen egy személyhez vagy helyszínhez kapcsolódik. Így ezek valódi helyi termékek, hagyományokra épülő minőséggel és tartalommal.

Kapcsolódás: a Pannon Helyi Termék bejegyzett védjegy megtalálható valamennyi termékükön. A díszdobozos értékesítés ötletéből merítve dél-zalai termékcsomag is készülhet, amely kifejezetten a térség termelőitől származó termékeket tartalmazná. Az értékesítés területén érhetőek el tehát kapcsolódások.¹⁹

16.2. Helyi Termék Védjegy Címke használati szabályzat.

A Helyi Termék Védjegy Címke arculatát és szabályzatát a helyipiac.hu dolgozta ki. A Helyi Termék Védjegy Címke nemzeti színű és egyszínű felirat együtteséből, és a település címeréből álló embléma. Kifejezi, hogy az így megjelölt termék Magyarországon, a címkén megnevezett településen, kistérségben, megyében, ill. régióban készült és a termék gyártója, a megnevezett település Helyi Gazdasági Társulásának a tagja. A "Helyi Termék Védjegy" címke, megjelölés alapvetően bizalomépítő és garanciális célokat szolgál a termék gyártója és végső felhasználója között.

A Helyi Termék Védjegy Címke használatára jogosult az adott település Helyi Gazdasági Társulása, illetve minden teljes jogú tagja egy éves időtartamra. A Szövetségbe rendes tagként felvételét kérheti minden olyan helyi termelő, kézműves, gyártó, valamint a kapcsolódó ágazatok területén működő gazdasági vállalkozás, amely a település Helyi Gazdasági Társulásának alapszabály rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek elfogadja, a belépési nyilatkozatot aláírja és kötelezettséget vállal a célok megvalósítása érdekében történő közreműködésre és a tagdíj megfizetésére. A használati jog évente meghosszabbítható. Az időtartam nem igazodik a naptári évhez, kezdő napja a használati engedély kiadásának a napja.

A Helyi Termék Védjegy Címke használatának engedélyezését a Település Helyi Gazdasági Társulásának tagjaként a helyi Önkormányzat adja ki, és felügyeli. A hozzájárulás csak a használati feltételek hiányában tagadható meg.²⁰

Kapcsolódás: törekvéseik azonosak. A magyarországi szabályozások nem tiltják egyszerre több védjegyhez való kapcsolódást, ám a védjegyek tulajdonosai közötti együttműködés elengedhetetlen. A több védjegyhez kapcsolt termelő termékértékesítési, megjelenési lehetőségei bővülnek.

16.3. Göcsej Védjegy

A Göcseji Kistérségi Társulás a Göcsejben előállított nyers, feldolgozatlan, feldolgozott élelmiszerekre, kézműves termékekre és szolgáltatásokra a tájegység termelői számára védjegyet hozott létre. A védjegy jogosult neve: Göcsej Kistérségi Társulás.

A védjegy elnyerésére a jelentkezés önkéntes, pályázati úton történik. Pályázatot nyújthat be minden olyan vállalkozás, termelő, szolgáltató, aki:

1. Legalább egy éve végzi tevékenységét.
2. Garantálja, hogy a védjegy viselésének ideje alatt a tanúsított termék, szolgáltatás minősége folyamatosan megfelel a védjegy feltételeinek.
3. Vállalja a védjegy eljárási rendjében előírt kötelezettségeket.
4. Rendelkezik a tevékenységéhez szükséges hatósági engedélyekkel.
5. A cég székhelye, telephelye a Göcsej térségben van (Zala megye).²¹

Kapcsolódás: A Dél-Zala védjeggyel kapcsolatos együttműködés Zala megyei érdek is. A térségek összekapcsolódása, a hagyományok, kultúra azonosságai vagy apró eltérései is mind arra sarkallják a védjegyek birtokosait, hogy egymást erősítő, akár a termék-kooperálás területén is bővíthető lehetőségeket, pontokat keressenek.

16.4. Hagyományok-Ízek-Régiók

A Vidékfejlesztési Minisztérium 1998-ban indította el a Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) programot azzal a célkitűzéssel, hogy létrehozza Magyarország hagyományos és tájjellegű mezőgazdasági termékeinek gyűjteményét, és elősegítse azok gazdasági hasznosítását. A program eredményeként létrejött 300 termék leírását tartalmazó gyűjtemény kiváló alapokat teremtett, és továbbra is forrásul szolgál a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek uniós megismertetéséhez. A HÍR gyűjtemény 2009. évi aktualizálását követően rendszeresen meghirdetik a HÍR védjegy használati jogának elnyerésére szóló pályázati felhívást. Ennek eredményeként jelenleg 33 előállító több mint 80 terméke viseli a HÍR védjegyet.

A HÍR Védjegy a Vidékfejlesztési Minisztérium az Európai Unió szabályozásán alapulva működteti a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek (I.), a borok (II.), a szeszes italok (III.) földrajzi árujelzőinek oltalmára; valamint a hagyományos különleges termékek (IV.) elismerésére vonatkozó ún. élelmiszer-minőségrendszereket.

Az európai uniós oltalom alatt álló 47 magyar bor eredet megjelölését és földrajzi jelzését a Bizottság által összeállított E-Bacchus nyilvántartás tartalmazza, amely az alábbi címen érhető el: <http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus>²²

17. A dél-zalai helyi termék program utóélete, javaslatok 2013 közepéig

A térségi marketingstratégia- és a védjegyprogram megalkotását is magában foglaló pályázati projekt akkor lesz igazán eredményes, ha a befejezését követően kialakításra kerülnek azok a struktúrák, amelyek biztosítják a program folyamatosságát, a helyi termék alapú fejlesztések továbbvitelét Dél-Zalában.

Jelen tanulmány utolsó fejezetében erre vonatkozóan teszünk összegző javaslatokat, kiindulva a projekt keretében elért eredményekből, meghatározva a lehetséges szervezeti kereteket, valamint megfogalmazva egy vázlatos cselekvési tervet 2013. június 30-ig.

17.1. A projekt által közvetlenül elért eredmények

A „Térségi marketingstratégia, egységes arculati és védjegyprogram kidolgozása és népszerűsítése Dél-Zalában” c. pályázathoz kapcsolódó szolgáltatások elvégzése során az alábbi tevékenységek valósultak meg:

- Felkerestünk dél-zalai kézműveseket, termék-előállítókat, gazdálkodókat, akikkel személyes interjút készítettünk, hogy megismerjük tevékenységüket, az általuk előállított termékeket. Ezáltal hű képet kaptunk a térség értékeiről, kézműves hagyományairól, kulturális örökségről.
- Kritériumrendszert állítottunk fel a termelők, kézművesek értékelésére különféle szempontok alapján.
- A kritériumrendszerben ismertetett pontrendszer szerint csaknem 50 személyesen meglátogatott termelő, gazdálkodó, népi iparművész és kézműves mester közül 20 Dél-Zalában tevékenykedő termék-előállítót választottunk ki.
- Kialakítottuk, tanulmányban összefoglaltuk a térségre és a kiválasztott termék-előállítókra vonatkozó marketingstratégiát.
- A kiválasztott termék-előállítókkal műhelybeszélgetésen egyeztettünk elképzeléseikről, lehetőségeikről, a közös fejlődési utakról.
- Szakmai műhelybeszélgetéseket szerveztünk turisztikai és marketing szakemberek számára.
- Koordináltuk a kiválasztott termék-előállítók közötti kooperációt, termékkapcsolatok létrejöttét.
- Országos és térségi jelentőségű vásárokon, rendezvényeken népszerűsítettük a termék-előállítókat.
- Országos és térségi jelentőségű vásárokon, rendezvényeken ingyenes megjelenést biztosítottunk a kiválasztott 20 termék-előállító számára.
- Pályázatot írtunk ki a térség általános iskolái számára Dél-Zala logó-tervre. (Gelsei Weöres Sándor Általános Iskola diákjai nyerték el a fődíjat.)
- Vendégül láttuk a logó-pályázat győzteseit az Oszkói Hegypásztor pincéknél, ahol a vidéki élet mesterségeit és szokásait mutattuk be számukra.
- Elkészült a dél-zalai térség hivatalos logója.
- Elkészült a logót is tartalmazó Arculati kézikönyv.
- Népszerűsítő kiadvány készült a termék-előállítókról, amely tartalmazza elérhetőségeiket, illetve néhány hasznos információt.
- Ötletpályázatot írtunk ki a kiválasztott termék-előállítók között a térséget szimbolizáló ajándéktárgyra, és az általuk előállított termékek fejlesztési ötleteire.

(Az ötletpályázat fődíját Németh Ferenc szepetneki fafaragó nyerte el fedeles kínáló táljával és kézműves fakupájával.)

- Termékbemutatóval, kóstolóval egybekötött sajtótúrát bonyolítottunk le Garaboncon és Kerecsenyben, a média országos és térségi képviselői számára; ahol ismertettük a Dél-Zala program céljait, eredményeit, résztvevőit.
- Tanulmányt készítettünk a Dél-Zala védjegy kialakításának lehetőségéről és jogi háttéréről.
- Javaslatot tettünk a védjegyjogosultságot hordozó szervezet létrehozására.
- Ütemtervet készítettünk a megvalósíthatóság és fenntarthatóság érdekében.

Összegezve a fentiekben leírt tevékenységek eredményét, elmondható, hogy Dél-Zalában jelenleg rendelkezésre állnak azok a feltételek, amelyek egy helyi termék-alapú gazdaság- és térségfejlesztési program elindítását lehetővé teszik. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha kialakul az a szervezeti keret, amely képes a feltételek kapcsán megfogalmazható célkitűzések megvalósítására az alábbiak figyelembe vételével:

Meglévő feltétel	Rendszer-szintű célkitűzés
Létező és felmért termékkínálat a térség településein, magas minőségű, de jobbára inkább csak kiegészítő megélhetési funkcióval előállított termékek.	Egyre többen tudjanak termék-előállítóként megjelenni, s ezzel helyi megélhetési lehetőséget teremteni önmaguk és mások számára is a térségben.
Érdeklődő, együttműködésre fogékony helyi termelők , esetileg megvalósult értékesítési kezdeményezések.	Elkötelezett, gazdaságilag is érdekelt termék-előállítók, akik akár közös szervezetben is képesek szakmai céljaik megvalósítására.
Elindított védjegyprogram , alkalmazható kritériumrendszer.	Bevezetett védjegy , amely a célpiacokon valóban jelzi a „dél-zalai minőséget”, s a termelőknek érdekükben áll a védjegyezés.
Megtervezett arculat , kezdeti lépések ennek bevezetésére (kiadvány, ajándéktárgyak, rajzverseny).	Folyamatos marketing aktivitás, mind a térség lakossága, mind a külső érintettek irányában. A „dél-zalai helyi termék” mint identitás-formáló erő kibontakoztatása.
Szakmai fejlesztő tevékenységek megvalósításának kialakult gyakorlata.	Komplex szolgáltatási rendszer kialakítása és működtetése az együttműködésben részt vevő helyi termelők és más partnerek számára.
Helyi termék-alapú fejlesztések megvalósítására alkalmas szakembergárda.	Folyamatossá válnak mind a pályázati-, mind az üzleti alapon végrehajtott fejlesztések, amelyek középpontjában a helyi gazdaságfejlesztés áll.
Helyi termék bolt-, és polc-javaslatok.	Értékesítő helyek működő hálózata a térségen belül.

17.2. Térségi hordozó szervezet kialakítása, feladatai

A Dél-Zala program megvalósítási szándékát a „Cseszt Regélő” Tértérségfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. indította el. Javaslatunk, hogy a társaság a továbbiakban is koordináló- illetve szakmai fejlesztő szerepet töltsön be, ám a tervezett Dél-Zala védjegyrendszer védjegyjogosult hordozó szervezete egy termelői bázison alapuló

szervezet, egyesület legyen. Tagjai a termelők, fejlesztő szervezetek, közös értékesítést segítő vállalkozások, Tourinform irodák, éttermek, szálláshelyek, fürdők képviselői legyenek. Ennek a leendő szervezetnek a védjegy odaítélése szempontjából kikerülhetetlennek kell lennie. Feladata, hogy a védjegyrendszert hitelessé és hatékonyá tegye. Emellett alkalmas lehet más helyi termék-alapú fejlesztés megvalósítására, a kapcsolódó szolgáltatás-szervezési feladatok végzésére.

Konkrét feladatai:

- védjegyszabadalmi ügyek intézése
- minősítési rendszer kialakítása
- fejlesztési programok generálása
- közös értékesítés kialakítása, szervezése
- marketing feladatok ellátása
- logisztikai rendszerek kialakítása, működtetése
- együttműködés szervezése szakmai szervezetekkel
- képzések szervezése
- fogyasztói tudatformálás
- szakmai programok szervezése
- termékfejlesztés
- forrásteremtés a fejlesztések megvalósításához.

17.3. Cselekvési ütemterv

1. A Dél-Zala program első és talán legfontosabb része - amely részben teljesült - az **érintettek tájékoztatása**. Az „érintettek” első köre maguk a termék-előállítók. A termék-előállítók számára tájékoztató rendezvény, műhelybeszélgetés már megvalósult; ám a védjegyprogrammal kapcsolatos részletekről még teljes körű tájékoztatást nem kaptak. A tájékoztatás javasolt formája: védjegypályázati kiírás, mely részletesen tartalmazza azokat a szempontokat, amely alapján a védjegy odaítélésre kerül. Az „érintettek” körébe tartoznak tovább a turisztikai egyesületek, szervezetek, Tourinform irodák, TDM szervezetek, térségi társulások, vendéglátóegységek. Bevonásuk a programba - a véleményünk szerint - szükséges.
2. A tájékoztatást elősegítendő a www.del-zala.eu domain nevű honlap elindításának augusztusi határidejét szükségesnek és időszerűnek tartjuk. Ezzel együtt fontos a honlap élővé tétele, a helyi termékes tartalmak folyamatos publikálása.
3. A védjegyjogosultságot **„hordozó szervezet” megalakítása** a hosszú távra tervezett fenntarthatóság miatt szükséges. Tagjai a termék-előállítók, a tájékoztatott aktívvá váló „érintettek”, a programot elindító „Cseszt Regélő” Nonprofit Kft., és esetileg más, az „ügyért” tenni akaró térségi szereplők. A 15-20 fős tagsággal induló szervezet megalakításának előkészítése a működés életképessége miatt 2012. júniustól időszerű. A **szervezeti forma lehet egyesület**, de kiegészülhet szövetkezet típusú formák végiggondolásával is. Létjogosultsága lehet egy **klaszter típusú szerveződésnek** is, amelynek lényege, hogy nem új, jogilag formalizált szervezet jön létre a térségben, hanem együttműködési-, és tagsági megállapodásokkal csatlakoznak az érintettek egy hálózati-típusú szerveződéshez. Ennek középpontjában egy közösen elfogadott alapító okirat és egy stratégia áll,

illetve egy megválasztott menedzsment szervezet, amely biztosítja az operatív működéshez szükséges erőforrásokat. Valamennyi erőforrás közül kiemelkedik a **„helyi termék menedzser”** megléte-, illetve szerepe. Amennyiben sikerül rövidtávon megfelelő személyt találni a napi szervezési feladatok elvégzésére, és biztosítani a munkavégzéséhez szükséges feltételeket, úgy szinte garantált a siker. Ebben az esetben már akár a szervezeti forma kérdése is másodlagos fontosságú lesz.

4. **A termék-előállítók érdekeltségének és motivációjának fenntartása** érdekében félévenként belső pályázati kiírásokat javasolunk. Ez vonatkozhat a térségen túli vásári megjelenések - és ezáltal Dél-Zalát leginkább népszerűsítő - legaktívabb résztvevőjére, vásárosára, a leginnovatívabb termék-előállítóra vagy a kulturális értékeket leginkább őrző termékre.
5. **A védjegy kialakításának anyagi és jogi feltételeit** és átfutási idejét is figyelembe kell venni. (A bejegyzési hivatali díj mértéke 2011-ben 74.800 Ft (ez az összeg az irányadó a legfeljebb három áruosztályba történő bejelentés esetén, minden további áruosztály esetén 32.000 Ft). Védjegyeknél nincs fenntartási díj, ezért általában 10 évig nincs több hatósági díjfizetési kötelezettségünk. A magyar védjegyet a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (korábbi nevén: Magyar Szabadalmi Hivatal) bírálja el. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala átlagos elbírálási ideje jelenleg 9 hónap. Az oltalmat azonban visszamenőleg, a beadás napjától adják meg.¹
6. **Az „aktív marketing” tervezését** az év végére, illetve a 2013. év turisztikai szezonnyitó időszakára javasoljuk időzíteni. Az év végi összegzőket, népszerűsítő kiadványokat a szakmai konferenciákon történő ismertetésen túlmenően hotelek, termál- és wellness hotelek, fürdők tájékoztató rendszerébe szükséges illeszteni, hogy nem csak a térségbe látogató, de potenciális vendégkör számára elérhető legyen.
7. **Projektgenerálás, pályázatok előkészítése:** Kiemelkedően fontos, hogy a jelenlegi pályázat lezárását követően folyamatossá váljon az elindított fejlesztéseket továbbvivő szakmai projektek előkészítése és megvalósítása. A helyi termék-alapú gazdaságfejlesztés – jellegénél fogva – komplex szemléletben történő fejlesztési folyamatok megvalósítását igényli. Ez másik oldalról lehetőséget ad arra, hogy a vidékfejlesztési támogatások mellett a térséget érintő turisztikai-, foglalkoztatási-, vállalkozásfejlesztési-, határon átnyúló-, stb. pályázati kiírásokba egyaránt tudatosan beépüljenek a helyi termékes gondolkörre alapozó fejlesztési kezdeményezések.
8. **Együttműködés-építés:** A térségen belül kialakuló kapcsolatrendszer mellett nagyon lényeges, hogy már rövidtávon nagy figyelem háruljon a külső szakmai kooperációk megerősítésére. Ezen belül nagy jelentősége lehet a régió belüli hasonló kezdeményezésekkel történő kapcsolatfelvételnek, de emellett fontos az országos- és nemzetközi vérkeringésbe való bekerülés is. A Pannon Helyi Termék Klaszterrel való kapcsolat segíthet abban, hogy a térségi termék-előállítók számára közvetlenül elérhetővé váljanak a klaszter által szervezett régiós- és országos szintű értékesítési lehetőségek és szakmai programok.

¹ http://vedjegyportal.hu/vedjegyoltalom-levedes-gyik#Mennyibe_kerul_a_magyar_bejelentés

17.4. Cselekvési ütemterv táblázat

A 2012-2013 ra javasolt cselekvési ütemterv feladatait és a kapcsolt időbeli megvalósulást az alábbi táblázat tartalmazza:

FELADAT	2012							2013					
	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	január	február	március	április	május	június
az érintettek tájékoztatása													
hordozó szerv. létrehozása													
pályázatok előkészítése													
szakmai rendezvények													
védjegy kialakítása													
működés elindítása													
aktív marketing													
www.del-zala honlap													

Mellékletek

1. számú melléklet - Nevezési lap - minta

1. Pályázó adatai

Cégnév:			
Székhely:			
Telephely			
A céget képviselő személy:		Telefon:	
		Fax:	
		e-mail:	
Kapcsolattartó a termékminősítés során:		Telefon:	
		Fax:	
		e-mail:	

2. Bemutatkozás

Bemutatkozás, mely tartalmazza, hogy a pályázó miért szeretné használni a MT védjegyet

3. Pályázott termék-/szolgáltatáscsaládok

	Termék- / szolgáltatáscsalád	Termékek/ szolgáltatások ¹	Nemzeti jelleg ²	Magyar hozzáadott érték (%) ³	Forgalom az előző évben	Várható forgalom/ tárgyév
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
Védjegyhasználatot megelőző lezárt üzleti év beszámolójában szereplő nettó árbevétel:						

1. Külön soronként adja meg az adott pályázott termék-/szolgáltatáscsaládhoz tartozó termékeket/szolgáltatásokat.

2. Adja meg, hogy a pályázott termék/szolgáltatás rendelkezik-e erősen nemzeti jelleggel. Ha igen, akkor nevezze meg (pl. magyar, olasz, stb.). Amennyiben nem rendelkezik erősen nemzeti jelleggel, azt is itt jelezze.

3. A hozzáadott érték (%-ban) = $\frac{\text{átadási ár} - \text{termék/szolgáltatás előállításával kapcsolatos import költségek}}{\text{átadási ár}} \times 100$

4. Ellenőrzési és irányítási rendszer

Amennyiben igazolt ellenőrzési és irányítási rendszert működtet, ismertesse azokat és küldje el az igazolások másolatait:

#	Rendszer megnevezése	Tanúsítás vagy igazolás azonosítója	Érvényessége
1.			
2.			
3.			
4.			

Amennyiben nem igazolt ellenőrzési és irányítási rendszert működtet, úgy mutassa be külön mellékletben az Ön által használt ellenőrzési és irányítási rendszert.

5. Egyéb nyilatkozatok

A pályázó cég nevében, alábbiakban felsorolt nyilatkozatokat teszem

1. Valamennyi pályázott termék a végleges alakját Magyarországon nyerte el, a csomagolás mellett, a termék előállítás egyéb része is Magyarországon történik. A magyarországi forgalomba hozatalt megelőzően más országban nem forgalmazták.
2. Valamennyi pályázott termék/szolgáltatás megfelel a rá vonatkozó előírásoknak (pl. szabvány, jogszabály).
3. A pályázó cég megfelel a rá vonatkozó előírásoknak (pl. szabvány, jogszabály).
4. Pályázat benyújtásával egyidejűleg önkéntesen vállaljuk a tanúsítási rendszer szabályzataiban meghatározott feltételek teljesítését és betartását.
5. Vállaljuk, hogy nevezett termékeink/szolgáltatásaink részletes zsűrizésen vegyenek részt.
6. Vállaljuk a nevezési díj kifizetését (a nevezési lap visszaérkezését követően számlázásra kerül).
7. Rendszeres védjegyhasználati díjfizetési kötelezettséget vállalunk.
8. Külön beleegyezés alapján vállaljuk a laboratóriumi/helyszíni vizsgálatok költségét.
9. Gondoskodunk a termékminták rendelkezésre bocsátásáról, a szállítási költségek vállalásáról.

Ha az átadott termékek közül, valamely termék visszaszolgáltatására igényt tart, kérjük, sorolja fel:

Termékek megnevezése	db

A pályázó kijelenti, hogy a fentiekben tett nyilatkozatokat teljes jogi felelősséggel teszi.

Kelt: 2012.

A pályázó cégszerű aláírása

2. számú melléklet - Minőségi bizonyítvány - minta

A minőségi bizonyítvány kiállítója:

A gyártó:

A termék típusa

A termék megnevezése

A termék méretei (cm)

Hossz.

Magasság

Szélesség

Súly (kg)

Csomagolás

A minőség tanúsítója

Minőségi fokozatok

Mérsékelt

Normál

Nagy

Különleges

M

N

A

F

Jellemző

Szilárdság

X

tulajdonságok

Stabilitás

X

Tartósság

X

Minőségi osztály:

A minősítés alapja:

A minőség osztályba sorolás alapja.

Egyéb adatok:

A minőségi bizonyítvány kelte:

2012. ----,-----..

3. számú melléklet - díjtáblázat

DÍJTÁBLÁZAT

A védjegybejelentésekkel és a lajstromozott védjegyekkel kapcsolatban
a 19/2005.(IV.12.) GKM rendelet alapján.
Érvényes: 2012. január 1-jétől

A díjak fajtái	Összeg (Ft)	További tudnivalók a tájékoztató alábbi pontjaiban
1. Bejelentési díjak a) A védjegybejelentések díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként b) Az együttes, illetve tanúsító védjegybejelentés díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként	74 800 32 000 320 000 32 000	1.2.
2. Közösségi/nemzetközi védjegybejelentés nemzeti védjegybejelentéssé való átalakítása A védjegybejelentések díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként	54 800 32 000	
3. Közösségi/nemzetközi védjegy nemzeti védjegybejelentéssé való átalakítása a) A védjegybejelentések díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként c) Az együttes, illetve tanúsító védjegybejelentés díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként	37 400 16 000 160 000 16 000	
4. Kutatási jelentésben feltüntetett korábbi jog jogosultjának a későbbi védjegybejelentésről való értesítés iránti kérelmének díja a kérelemben megjelölt időszak minden naptári hónapja után	6 400	4.
5. Felszólalási eljárás díja	64 000	7.
6. Gyorsított eljárás iránti kérelem díja (három áruosztály esetén) a) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként b) Az együttes, illetve tanúsító védjegybejelentés díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként	74 800 32 000 320 000 32 000	8.
7. Különleges gyorsított eljárás iránti kérelem díja (három áruosztály esetén) a) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként b) Az együttes, illetve tanúsító védjegybejelentés díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként	112 200 48 000 480 000 48 000	9.

A díjakat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01731842-00000000 számú előirányzat felhasználási keretszámlájára átutalással vagy készpénz-átutalási megbízás útján kell befizetni az azonosítási adatok (az ügyszám, illetőleg a lajstromszám) és a rendeltetés (jogcím) feltüntetésével.

A díjak fajtái	Összeg (Ft)	További tudnivalók a tájékoztató pontjaiban
8. A határidő-hosszabbítási kérelem díja, adott cselekménnyel kapcsolatos – első kérelem esetén – második kérelem esetén – további kérelmek esetén	5 300 9 350 17 600	12.
9. A védjegybejelentés megosztására irányuló kérelem díja a keletkező további bejelentésenként a) az árujegyzék szétválasztása esetén b) együttes, illetve tanúsító védjegy esetén c) az egy bejelentésbe foglalt több megjelölés megosztása esetén	74 800 320 000 mint a bejelentési díj (lásd 1. pont)	11.
10. Megújítási díjak a) a védjegyváltalom megújítására irányuló kérelem díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként b) az együttes, illetve tanúsító védjegyváltalom megújítására irányuló kérelem díja (három áruosztály esetén) háromnál több áruosztály esetén a negyedik és minden további osztály után osztályonként	74 800 32 000 320 000 32 000	14.
11. Lajstromozott védjegy megosztására irányuló kérelem díja a keletkező további – védjegyenként – együttes vagy tanúsító védjegyenként	74 800 320 000	14.
12. A védjegy törlésére és a megszűnés megállapítására irányuló kérelem díja	140 800	
13. Jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelem díja	16 500	
14. Jelzálogjog és licencia tudomásulvételére irányuló kérelem díja	16 500	
15. A nemzetközi védjegybejelentés és megújítási kérelem, valamint a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalom utólagos kiterjesztése és a nemzetközi védjegybejelentéssel vagy a nemzetközi lajstromozásból eredő oltalommal kapcsolatos bármely változás bejegyzése irányuló kérelem továbbításának díja	10 700	
16. Közösségi védjegybejelentés továbbításának díja	10 700	

A díjakat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000–01731842–00000000 számú előirányzat felhasználási keretszámlájára átutalással vagy készpénz-átutalási megbízás útján kell befizetni az azonosítási adatok (az ügyszám, illetve a lajstromszám) és a rendeltetés (jogcím) feltüntetésével.

4. számú melléklet - védjegyhasználati szerződés

VÉDJEGYHASZNÁLATI SZERZŐDÉS

amely létrejött egyrészről:

a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara (7625 Pécs, Majorossy u. 36.), mint licencia adó
(továbbiakban: Licencia adó),

másrészről

(Megnevezés):.....(székhely:.....)

mint használó (továbbiakban: Használó) között az alábbi feltételek szerint:

A Licencia adó adatai:	társadalmi szervezet nyilvántartási száma:	1216
	adószám:	18304433-2-02
	képviselő:	Dr. Sákfi Tamás
	elérhetőség (telefon):	+36 72 507148
	számlavezető bank:	Magyar Külkereskedelmi Bank Rt
	számlaszám:	10300002-24617019-00003285
	kapcsolattartó:	
	honlap:	www.pbkik.hu

A Licencia vevő adatai:	cégjegyzékszám:	
	adószám:	
	képviselő:	
	elérhetőség (telefon):	
	számlavezető bank:	
	számlaszám:	
	kapcsolattartó:	
	honlap:	

1.) A használati szerződés tárgya a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz (továbbiakban: MSZH) 2009.-án alapszámmal bejelentett

"A Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara tagja"

ábrával kombinált megjelölés, mint lajstromozásra bejelentett védjegy (továbbiakban: megjelölés) Használónál történő hasznosítása.

2.) A Licencia adó engedélyt ad a Használónak az 1.) pont szerinti védjegy használatára a vállalkozás/szervezet tevékenységi körére kiterjedően. A védjegy használatának formáját az

1. sz. melléklet tartalmazza (cd-n is). A Használó az engedély fejében köteles a szerződésben foglalt valamennyi feltételnek eleget tenni.

3.) A Licencia adó szavatol azért, hogy harmadik félnek nincs a védjegy magyarországi hasznosítását korlátozó vagy gátló joga. Kijelenti továbbá, hogy a megjelölés kizárólagos jogosultja, és azzal szabadon rendelkezik.

4.) A Licencia adó kötelezettséget vállal arra nézve, hogy a használati szerződés fennállása alatt a védjegyvoltalmat saját költségén megszerzi, fenntartja és a tudomására jutott bitorlás esetén a bitorlókkal szemben fellép.

5.) A Használó a 2.) pontban foglaltak alapján az alábbi feltételek teljesülése mellett a védjegyre térítésmentes használati jogot engedélyez:

5.a.) A védjegy használati jogát a szakmai testület írásos, indokolt javaslatára az elnökség döntése alapján kapja meg az a kamarai tag, aki:

- A tagdíjfizetési és az alapszabályban, valamint egyéb szabályzatokban a kamarai tag számára előírt kötelezettségeknek eleget tesz, (1 évnél korábbi kamarai tartozása nincs) és
- vele szemben sem a Békéltető Testület, sem az Etikai Bizottság nem hozott elmarasztaló határozatot az elmúlt két évben.

5.b.) Amennyiben a fenti feltételeknek a Használó a hivatali írásbeli felszólítása ellenére nem tesz eleget, az elnökség megvonja tőle a védjegy használati jogát.

5.c.) A jog odaitétele a „Védjegyhazsnálati Szerződés folyamata „ című eljárásrend szerint működik, melyet a 2. sz. melléklet rögzít.

6.) A védjegyhazsnálati szerződés megkötése során egyidejűleg lehetőség van Díjmentes Alap szolgáltatáscsomag (DASz) vagy Térítésez Üzleti szolgáltatáscsomag (TÜSz) igénylésére, mely a következő lehetőséggel és kötelezettséggel jár :

Valamennyi arculati elem a kamara honlapjának védjegy banneréről hozzáférési kóddal letölthető, többféle szerkesztett változatban akár nyomdakész állapotban is.

6.a.) Díjmentes Alap Szolgáltatáscsomag, melynek elemei:

Védjegy használat: levélpapíron
saját weboldalon

6.b.) Térítésez Üzleti Szolgáltatáscsomag, melynek elemei:

6.ba) Védjegy használat: levélpapíron
saját weboldalon

6.bb) Az 1. sz. melléklet szerinti ábráz védjegy lenyomatával rendelkező

- bélyegző,
- szárazbélyegző,
- tábla,
- zászló,
- matrica.

Az egyes elemek díjtételeit jelen szerződés 3. sz. melléklete tartalmazza. A Licencia Vevő által választott elemek alapján kialakult térítési ár:Ft (brutto)

Ezt az összeget a Használó a Licencia szerződés Licencia adó általi aláírását követő 10. munkanapjáig köteles megfizetni Licencia adó (banki terhelési nap).

7.) A Használó tudomásul veszi, hogy ha a 6.bb) pont szerinti fizetési kötelezettségének az abban foglalt határidőre nem tesz eleget, akkor a Licencia adó a használati szerződéstől eláll.

8.) A szerződésben nem szabályozott kérdésekben két törvény (Ptk. és a 1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról) és a Licencia adónak a védjegy használatának feltételeit rögzítő rendelkezései irányadók, melyet Használó a jelenleg aktuális www.pbkik.hu honlapon érhet el.

9.) A szerződő Felek megállapodnak abban, hogy vitás ügyeket bírói út igénybevétele nélkül próbálják rendezni. Amennyiben erre nincs mód, úgy a Baranya Megyei Bíróság illetékességét kötik ki. Vállalkozások esetében bármely vita eldöntésére, amely a jelen szerződésből, vagy azzal összefüggésben, annak megszegésével, megszűnésével keletkezik, a felek alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara melletti szervezett Állandó Választottbíróóság Dél-Dunántúli Regionális Tagozata kizárólagos döntésének azzal, hogy a Választottbíróóság a saját eljárási szabályzata szerint jár el.

10) Jelen szerződés hatályossága, módosítása

a) Licencia adó aláírásával lép hatályba, mellyel egyidejűleg Használó használati jogát a Licencia adó által vezetett nyilvántartásba történő felvétellel és Nyilvántartási számmal (sorszám/évszám) igazolja;

b) Elvi érvényessége az adott kamarai ciklus utolsó évének december 31. napjáig szól, illetve mindaddig, amíg a védjegy használati jogát előterjesztő (szakmai) testület írásos, indokolt javaslatára az elnökség döntéssel meg nem szünteti azt;

c) a Szerződés módosítására kerülhet sor

- Vevő igényei alapján Térítéses Üzleti szolgáltatáscsomag vásárlása esetén;
- A Használó adataiban történt változás esetén.

11.) A Felek megállapodnak abban, hogy a 10.) pontban foglaltaktól függetlenül a jelen hasznosítási szerződés azonnali hatállyal megszűnik,

11.a.) a Használó végelszámolásának megkezdése időpontjában,

11.b.) a Használó felszámolásának megkezdése időpontjában,

11.c.) a Használóval szemben indult csődeljárás megkezdésének időpontjában,

11.d.) bármely a Használónál jelentkező olyan körülmény esetén, amely a szerződés tárgyát képező védjegy általános társadalmi megítélését hátrányosa befolyásolná.

A Használó kötelezettséget vállal arra, hogy azonnal bejelenti a Licencia adónak, ha a fentiekben felsorolt események valamelyike bekövetkezik.

12.) A Felek megállapodnak abban, hogy a 11.) pontban foglaltakra figyelemmel a jelen hasznosítási szerződés megszűnik, ha a Használó a Licencia adó kifejezett írásbeli felkérését követően a jelen szerződés lejártának időpontját megelőző legkésőbb 30. napig a használati szerződés megújítását saját maga írásban nem kezdeményezi a Licencia adónál.

13.) A Felek megállapodnak abban, hogy a szerződés megszűnését vagy felmondását követően a Használó a megjelölést a hatánapot követően semmilyen formában nem használhatja. Amennyiben a Használó ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a Licencia adót kártérítés illeti meg, amelynek mértékét a Licencia adó az eset körülményeire tekintettel egyedileg határozza meg.

14.) A Felek megállapodnak abban, hogy ha az MSZH a védjegybejelentést elutasítja vagy a védjegyoltalmat jogerősen megsemmisíti, a szerződés hatályát veszti, melyről a Licencia adó a tudomást szerzést követően azonnal tájékoztatja Használót.

Jelen szerződés mely Mellékleteivel együtt érvényes 3 db egymással szó szerint megegyező példányban készült, amelyet a szerződő felek elolvastak, közösen értelmeztek és mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag aláírtak.

Pécs, 20.....

a Licencia adó

a Használó

Felhasznált források

- Vidékfejlesztési Minisztérium, Élelmiszerlánc-felügyeleti és Agrárigazgatási Államtitkárság *2011*www. vm. gov. hu – Jogszabályok
- 1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról Hatály: 2012. I. 1. – 2012. III. 31.
- „45 db kérdőív összegzése „című tanulmány, amely a „Térségi marketingstratégia, egységes arculati és védjegyprogram kidolgozása és népszerűsítése Dél Zalában” projekt részeként készült. Írta: a Promen Tanácsadó Kft. 2012.
- „Örökségvédelem és vidéki gazdaságfejlesztés a Nyugat-Dunántúlon”- Írta: Zágórhidi Czigány Ákos 2011.

Vonatkozó jogszabályok gyűjteményének következő rendeletei, törvényei:

- 1997. évi XI. törvény
- A Tanács 509/2006/EK rendelete
- A Tanács 510/2006/EK rendelete
- A Bizottság 2006/1898/EK rendelete
- Helyesbítés a Bizottság 2006/1898/EK rendeletéhez
- A Bizottság 1898/2006/EK rendeletének mellékletei
- A Bizottság 1216/2007/EK rendelete (2007. október 18.)
- Az Európai Parlament és a Tanács 110/2008/EK rendelete (2008. január 15.)
- A Bizottság 417/2008/EK rendelete (2008. május 8.)
- A Bizottság 628/2008/EK rendelete (2008. július 2.)
- A Bizottság 1204/2008/EK rendelete (2008. december 3.)
- 2008.évi XLVI. törvény
- 2008. évi LXXIII. törvény
- 15/2008. (II. 15.) FVM rendelet
- 158/2009. (VII. 30.) Korm. rendelet
- 327/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet

Kiadványok:

- Helyi Termék Iránytű- termelői katalógus
- Helyi termék és környezeti fenntarthatósági Útmutató
- Humánésély Védjegyekkalauz

Hivatkozások

- ¹ http://www.orszagoshelyitermek.hu/helyi_termek_tutolsó letöltés:2012.02.02.]
- ² http://www.mnvh.eu/sites/default/files/Zagorhidi_2011_01_27.pdf - Zágórhidi Czigány Ákos „örökségvédelem és vidéki gazdaságfejlesztés a Nyugat-Dunántúlon” című előadásából 5. oldal.
- ³ <http://www.avedjegy.info/VEDJEGY-BEJEGYZES/VEDJEGY-BEJEGYZES.php> [utolsó letöltés:2012.03.02.]
- ⁴ 1997. évi XI. törvény – a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról/
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700011.TV[utolsó letöltés:2012.02.12.]
- ⁵ http://www.lentiterseg.hu/oldal.php?id=106_109
- ⁶ http://www.hipo.gov.hu/jogforras/shlaw.html?9711_20070101:6rC&printable=1
- ⁷ <http://www.sztnh.gov.hu/jogforras/shlaw.html?9711:101pC&printable=1>
- ⁸ A „45 db kérdőív összegzése „című tanulmány 7-9. oldalán található. A tanulmány a „Társégi marketingstratégia, egységes arculati és védjegyprogram kidolgozása és népszerűsítése Dél Zalaiban” című program része, ahogy a jelen tanulmány is.
- ⁹ Élelmiszerszabályozási Információk. Írta: Dr. Rácz Endre/2006/. Módosította: Ösz Csabáné /2008/ Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Letöltés dátuma: [2012.04.04.] Oldal: http://www.fvm.gov.hu/doc/upload/200802/elszi_1_2008.pdf
- ¹⁰ <http://www.fvm.hu/main.php?folderID=2274&articleID=12165&ctag=articlelist&iid=1>
- ¹¹ http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0900055.KOR
- ¹² http://www.fvm.gov.hu/doc/upload/200511/89_2005_fvm.pdf oldal, 1.1.3
- ¹³ http://www.complex.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99600228.KOR
- ¹⁴ <http://www.elotisza.hu/jogsegely/2011/05/02/hatosagi-allasfoglalas-piaci-ertekesitesrol-20100311> - Hatósági állásfoglalás-„Pontosítás” címszó alatt.[utolsó letöltés: 2012. 02.02.]
- ¹⁵ http://www.apeh.hu/data/cms220696/6_fuzet_oftermelok_2012.pdf
- ¹⁶ <http://www.fogyasztovedelem.hu/torveny.htm> „2.§Értelmező rendelkezések” „e”, bekezdés.
- ¹⁷ http://elelmiszerlanc.kormany.hu/akadalymentes/download/a/fa/20000/1997%20_%C3%A9vi_XI_tv_2012_jan_m%C3%A1rc_hat%C3%A1lyos_Vt.pdf II. fejezet, 12.§(1)

¹⁸ <http://mmfk.nyf.hu/min/ipar/i11.htm> „A termékek minőségtanúsításának módjait.”
kezdetű bekezdés

¹⁹ <http://www.pannonproduct.hu/katalogus2011.pdf>

²⁰ <http://helyipiac.hu/main/hir/1/100/Helyi-Termek-Vedjegy-Cimke-hasznalati-szabalyzat>

²¹ http://www.humanesely.hu/images/stories/anyagok/vedjegykalauz_web.pdf

